

E

PRAVIDLA PRO ROZHODČÍ

Evropský rozhodčí systém (ERS)

OBSAH

Strana	Článek	
2	1	POUŽITÍ PRAVIDEL
2	2	ODPOVĚDNOST
2	3	VEDENÍ ZÁPASU
2	4	CHOVÁNÍ ROZHODČÍHO
2	5	ZMĚNA ROZHODČÍHO
2 - 3	6	HLÁŠENÍ ROZHODČÍHO
3 - 4	7	PRAVOMOCI ROZHODČÍHO
4	8	PŘESTÁVKY A JEJICH SLEDOVÁNÍ
4 - 5	9	ROZHODNUTÍ ROZHODČÍHO
5	10	STÍŽNOSTI
5	11	OHLAŠOVÁNÍ CHYB
Příloha 1		PODMÍNKY / JMENOVÁNÍ / VŠEOBECNÉ
Příloha 2		EVROPSKÁ PRAVIDLA PRO 5-PINS
Příloha 3		MEZINÁRODNÍ ROZHODČÍ CEB

Článek 01 – POUŽITÍ PRAVIDEL

1 Mezinárodní pravidla pro rozhodčí jsou použitelná při všech mezinárodních šampionátech/turnajích, pořádaných, či organizovaných CEB. Při 5-pins lze uplatnit i jiné podmínky, které jsou popsány v konkrétním předpisu – příloha 2.

2 Případy, které nejsou v těchto pravidlech pojednány nebo jsou ve vyšší moci, jsou řešeny delegátem CEB nebo jeho místním zástupcem závaznými pravidly a to před samotným místem konání, poté, co se tento poradí s oficiálním delegátem pořádací federace a s vedoucím turnaje.

Článek 02 – ODPOVĚDNOST

1 Federace, u níž je zápas konán, přísluší odpovědnost za zajištění všech potřebných opatření, tedy zajištění potřebného a kompetentního CEB rozhodčího a výkon rozhodčího postu podle pravidel CEB.

2 Než se rozhodčí ujme rozhodování, zkontroluje koule a přesvědčí se, zda jsou stoly čisté a správně označené. Pokud je to nutné, vykoná tyto úkony sám nebo dá podnět k jejich zajištění. Ujistí se také, zda je k dispozici veškeré potřebné náčiní. Zda jsou stoly, plátno, koule a osvětlení v pořádku a schválené podle CEB.

3 Partie začíná ve chvíli, kdy rozhodčí umístí koule pro rozhodovací strk. Od této chvíle se nesmí nikdo z hráčů dotknout koule jinak než špičkou tága a podle pravidel.

Článek 03 – VEDENÍ ZÁPASU

1 Hráč nemá právo protestovat rozhodnutí vedení turnaje o jmenování rozhodčího.

2 Rozhodčí řídí partii sám, jakákoliv další osoba je vyloučena. Za vyplňování záznamu o hře a obsluhu zobrazovací tabule je zodpovědný další rozhodčí nebo zapisovatel. Pokud hra probíhá v časovém limitu, pak zapisovatel (další rozhodčí) nebo sám rozhodčí obsluhuje pomocí dálkového ovládní hodiny.

3 Úloha rozhodčího začíná ve chvíli, kdy vedení turnaje vyzve hráče k rozehrání turnaje a končí ve chvíli, kdy hráči a rozhodčí předají zápis o průběhu zápasu vedení turnaje.

4 Rozhodčí ručí za to, že nedojde k žádnému neoprávněnému zásahu zvenčí nebo ze strany zúčastněných hráčů.

5 Rozhodčí ručí za to, že hráči budou dodržovat korektní a loajální přístup, a nebudou dělat žádná gesta nebo vydávat zvuky, které by mohly rušit soupeře.

Článek 04 – CHOVÁNÍ ROZHODČÍHO

1 Rozhodčí nesmí projevovat žádné pocity. Je také zakázáno, aby hráčům jakýmkoliv způsobem pomáhal.

2 Rozhodčí v žádném případě nesmí upozornit hráče na možnost dopustit se chyby. Kromě toho také rozhodčí během zahájení nebo v průběhu série nesmí hráči ukázat jeho hrací kouli, s výjimkou případu, že si to tento sám přeje. Je nicméně povinen ohlásit pozici koulí v zakázaných zónách ve volné hře nebo v kádru a to i v případě, že tímto hlášením dojde automaticky k oznámení pozice herní koule.

3 Oblečení rozhodčího je stanoveno pořádací federací/organizátorem a musí být pro všechny rozhodčí stejné. Rozhodčím je dovoleno umístění reklamy pořadatele (ne větší než 80 cm²). Všichni rozhodčí musí mít tuto reklamu na stejném místě.

4 Rozhodčí nesmí během výkonu své funkce kouřit ani požívat alkoholické nápoje.

Článek 05 – ZMĚNA ROZHODČÍHO

U partií, které trvají déle než jednu hodinu je doporučeno vyměnit rozhodčího v půli partie. K této výměně nesmí dojít během série, nýbrž pouze při změně aktuálního hráče.

Článek 06 – HLÁŠENÍ ROZHODČÍHO

1 Rozhodčí provádí všechna předepsaná hlášení nahlas a zřetelně.

2 Rozhodčí musí podle tohoto předpisu ohlašovat všechna oficiální hlášení ve francouzštině. Počítání bodů může probíhat v jednom z oficiálních jazyků CEB nebo v mateřském jazyce.

3 Rozhodčí oznámí hráči, pokud má na konci setu nebo partie hrát "pour cinq", "pour quatre", "pour trois", "pour deux" poslední body. U trojbandu hlásí tuto skutečnost pouze u posledních tří bodů. V případě, že je přerušena probíhající série, není při jejím opětovném zahájení opakováno poslední hlášení.

Poslední karambol setu je ohlašován jako "point de set", poslední karambol v partii jako „point de match”.

4 Pokud hráč skončí kvůli chybě nebo kvůli konci setu nebo kvůli konci partie svou hru, pak rozhodčí zřetelně ohlásí jeho jméno a následně počet hráčem získaných bodů (i v případě nula bodů). Zapisovatel (obvykle druhý rozhodčí) toto oznámení zřetelně potvrdí.

5 Má-li rozhodčí, podle disciplíny, učinit vícero hlášení, pak dodržuje následující pořadí:

1) jednotlivé body

2) hlášení "pour..."

3) pozici koulí s ohledem na zakázaná pásma

4) pozici koulí s ohledem na kotvy

5) pokud se herní koule hráče dotýká jiné koule nebo leží v kontaktu s mantinelem, ohlašuje "contact avec".

6 Rozhodčí ohlásí chybu ve chvíli, kdy to považuje za nutné nebo ve chvíli, kdy je o to požádán hráčem.

7 Rozhodčí musí používat francouzštinu pro hlášení uvedená v pravidlech CEB a v tomto předpisu.

8 Rozhodčí musí kontrolovat počet bodů a náběhy, stejně jako pravidelné zapínání hodin při hře s časovým limitem a dále pak musí zkontrolovat závěrečný zápis o partii/hře. Zobrazovací tabule by měla být umístěna tak, aby byla dobře viditelná pro hráče, rozhodčího i pro diváky. Zobrazení bodů a náběhů by mělo být průběžně aktualizováno.

V případě rozdílu mezi zobrazovací tabulí a záznamem o hře musí rozhodčí tento rozdíl bezprostředně vyřešit nebo o něm následně rozhodnout.

9 Pokud je partie hrána s omezeným počtem náběhů, pak rozhodčí předtím, než hráč přikročí k poslednímu náběhu, ohlásí "jméno hráče – dernière reprise".

Článek 07 – PRAVOMOCI ROZHODČÍHO

1 Rozhodčí dohlíží na dodržování stanovených pravidel během partie a je v rámci těchto nařízení v jeho kompetenci prosazovat provádění těchto pravidel a jejich dodržování. Rozhodčí upozorní hráče, který tato pravidla nerespektuje. Uvědomí o tom také vedení turnaje.

Při závažnějších prohřešcích proti pravidlům může rozhodčí přerušit partii i v případě, že protiprávně se chovající hráč dosud nebyl varován. Ve spolupráci s vedením turnaje a delegátem CEB pak dojde k závěrečnému rozhodnutí.

2 Pokud se hráč opakovaně prohřešuje proti pravidlům navzdory tomu, že byl již předtím na tuto skutečnost upozorněn, může rozhodčí ukončit partii, která je tímto pro tohoto hráče prohraná. Jakmile je hra přerušena, uvědomí rozhodčí o této skutečnosti vedení turnaje.

3 Na žádost hráče, ale pouze v případě, že je tato skutečně oprávněná, nebo z vlastní iniciativy, může rozhodčí v kterýkoliv moment partie vyčistit nebo nechat vyčistit koule a stůl. Pokud je některá z koulí v kontaktu nebo velmi blízko mantinelu, pak není možné čištění provést. Čištění pak bude následovat, jakmile to bude možné. Čištění musí být v přiměřené míře. Pokud by se jednalo o protahování hry ze strany hráče a pokud rozhodčí k němu neshledá objektivně žádný důvod, pak je možné čištění neprovést a vyzvat hráče k pokračování ve hře.

4 Pouze rozhodčí smí vzít koule do rukou, aby je umístil na označené body, na správné místo nebo aby je očistil. V případě čištění zřetelně označí jejich pozici, než je odebere. Při opětovném umístění se ujistí, že je každá koule na správném, předchozím místě.

5 Hráč musí hrát vždy svou herní koulí. Pokud dojde při opětovném umístění koulí k záměně ze strany rozhodčího, leží vina na straně hráče a ne na straně rozhodčího.

6 Rozhodčí umožní hráčům hrát teprve ve chvíli, kdy se všechny koule zastaví. Pokud některý z hráčů pohne koulí dříve, posuzuje se to jako chyba.

7 Pokud se hráč, poté, co vynechá nebo udělá chybu, dotkne koulí a změní umístění nebo pozici koulí, pak rozhodčí umístí koule pro soupeře tak, aby co nejdříve kopírovaly původní zaujaté místo. To samé platí, i pokud dojde k ovlivnění dráhy nebo polohy koulí vnějšími podmínkami v jakékoliv části partie.

8 Pokud se hraje v trojbandu s časovým limitem, pak musí být u každého stolu umístěny hodiny, které budou dobře viditelné pro hráče, rozhodčího i diváky. Tyto hodiny budou za dohledu rozhodčího používány podle následujících pravidel:

- Omezení na 40 vteřin (podle možnosti s odečítáním času) se světelným varovným systémem po 30 vteřinách
- Penalizační signál – konec časového limitu – by měl být podle možností akustický. Pokud tomu tak není, dojde k přerušení náběhu upozorněním/hlášením rozhodčího. Po přerušení kvůli překročení časového limitu dojde k umístění koulí pro soupeře do rozehrávací pozice.
- Během hry jsou možné dva time-outy (zdvojnásobení času). K time-outu může dojít kdykoliv během časového limitu. Pokud hráč předem ohlásí time-out, pak dojde ke zdvojení původního časového limitu (například u 40 sekund je pak výsledný čas 80 sekund). Nevybrané time-outy propadají po skončení hry. Vybrané time-outy by měly být pro hráče, rozhodčího a diváky zřetelným způsobem patrné na zobrazovací tabuli.
- Při čištění koulí nebo stolu nebo v případě vnějšího přerušení zastaví rozhodčí běžící časový limit. Po opětovném rozehrání běží zbývající čas dál. Při použití pomocného prostředku (hrábě apod.) nebo v případě prodloužení tága nebude běžící čas zastavován.

Pro všechny soutěže bez časového limitu platí následující:

V případě, že se zdá, že hráč využívá delší čas na rozmyšlenou nad pozicí nebo hráč z jiného důvodu otálí s hrou, rozhodčí může udělit z vlastní iniciativy hráči 15-ti vteřinový časový limit na provedení strku. V případě, že hráč neprovedl strk během tohoto časového limitu, ve hře pokračuje protihráč (hlášeno "pas joué") a koule buď zůstávají na svých pozicích, nebo protihráč může požadovat zahrání úvodního strku.

Článek 08 – PŘESTÁVKY A JEJICH SLEDOVÁNÍ

1 Přestávky jsou povoleny pouze na předem stanovených místech a v pevně stanovených intervalech. Rozhodčí na toto dohlíží a neumožňuje přestávky na jiných místech nebo jejich prodloužování.

2 Vedení turnaje může po dohodě s oficiálním delegátem CEB z neodkladných důvodů stanovit jiná přestávková opatření pro turnaj nebo pro jednotlivé partie. Těmito důvody mohou být například:

- a) velké horko v turnajové místnosti
- b) mediální zpravodajství
- c) technické defekty a jejich opravy
- d) náhlé onemocnění nebo zdravotní důvody
- e) nevyhnutelná potřeba výměny rozhodčího

Článek 09 – ROZHODNUTÍ ROZHODČÍHO

1 Pokud hráč pochybuje o rozhodnutí rozhodčího, může jej požádat, aby své rozhodnutí ještě jednou zvážil (ale pouze jednou).

2 Rozhodčí musí této žádosti vyhovět. Pokud to považuje za správné, může své rozhodnutí konzultovat s druhým rozhodčím nebo s vedením turnaje, než ho prohlásí za definitivní.

3 Rozhodnutí rozhodčího týkající se skutků hráčů jsou neodvolatelná. Výjimku tvoří první bod tohoto článku.

4 Soupeř může taktéž požádat rozhodčího, aby své rozhodnutí přehodnotil (ale pouze jednou). Pokud se tyto žádosti množí a rozhodčí uzná, že jde pouze o znervózňování soupeře, upozorní žadatele ve smyslu bodů 1 a 2 článku 07.

5 Soupeř, stejně jako druhý rozhodčí a zapisovatel, mohou rozhodčího upozornit na chyby v následujících případech:

- a) hráč hraje se špatnou koulí
- b) došlo k chybnému hlášení, co se týče koulí v zakázaném pásmu
- c) chyba při součtu bodů

Vstupování do hry a upozornění by měla proběhnout diskrétně, bez toho, aby narušila průběh další partie.

6 Pokud rozhodčí přidělil bod neoprávněně, má právo své rozhodnutí zrevidovat, ovšem pouze za podmínky, že dosud nebylo pokračováno ve hře.

7 Pokud hráč udělá chybu a hraje dál dříve, než má rozhodčí možnost nebo čas provést hlášení a zabránit tak pokračování ve hře, musí rozhodčí postupovat tak, jako by hráč, který chyboval, v okamžiku oprávněného hlášení ukončil svůj náběh. Poté umístí rozhodčí koule v rámci možností na pozice, ve kterých se v okamžiku oprávněného hlášení nacházely, nebo podle speciálních podmínek, které jsou stanoveny pro jednotlivé disciplíny.

8 Pokud rozhodčí zjistí, že hráč hraje koulí svého soupeře, musí tento okamžitě přestat hrát a koule zůstávají na místech, která zaujímají, případně jsou umístěny podle podmínek, stanovených pro jednotlivé disciplíny. Hráč pak pokračuje ve hře svojí koulí. Počet karambolů nebo bodů, které byly získány v průběhu chybné směny až do okamžiku, kdy bylo na omyl upozorněno, zůstávají hráči, který se dopustil chyby

9 Výjimky, které nejsou v těchto pravidlech ošetřeny, jsou ponechány v kompetenci rozhodčího. V tomto případě musí být proveden záznam o provedeném rozhodnutí do zápisu o partii.

Článek 10 - STÍŽNOSTI

- 1** Každá stížnost týkající se aplikace tohoto řádu, musí proběhnout diskrétní formou u rozhodčího ve chvíli, kdy došlo k chybě. Pokud rozhodčí stížnosti nevyhoví, může ji hráč přednést ještě jednou a to nejpozději 15 minut po odehrání partie u vedení turnaje.
- 2** Vedení turnaje ve spolupráci s oficiálním delegátem CEB, nebo v případě jeho nepřítomnosti s prezidentem svazu, případně jeho zástupcem, je povinno se touto stížností ještě téhož dne zabývat. Pakliže je stížnost oprávněná a chyba má vliv na výsledek partie, je tato anulována a vedení turnaje umožní její bezprostřední opakování.
- 3** Sportovní ředitel CEB bude o každé stížnosti vyrozuměn zápisem v záznamu o hře.

Článek 11 – OHLAŠOVÁNÍ CHYB

- 1** Pokud hráč provede při rozhodovacím strku více než jeden pohyb špičkou tága, ohlásí rozhodčí „touché“ a hru převezme soupeř. To samé platí v případě, že se hráč dotkne své nebo jiné koule jakýmkoliv jiným způsobem (s výjimkou vlastní koule a to špičkou tága).
- 2** Pokud hráč použije k úderu jakoukoliv jinou část tága s výjimkou jeho špičky, provede rozhodčí hlášení „procédé“ a hru převezme soupeř.
- 3** Pokud je špička tága stále v kontaktu s herní koulí a zároveň se dotkne jedné nebo vícero koulí nebo mantinelu, provede rozhodčí hlášení „queutage“ a hru převezme soupeř.
- 4** Pokud není hráč po řádné přestávce včas nazpět u stolu, provede rozhodčí při zdržení delším, než 3 minuty, hlášení „faute retard – avertissement“. V případě opakování nebo při zdržení delším, než 3 minuty provede rozhodčí hlášení „Interruption pour dépassement du temps“ a ukončí partii bez ohledu na její aktuální stav ve prospěch soupeře. Toto přerušení je zaneseno do zápisu o hře.
- 5** Pokud se hráč bez dovolení vzdálí od stolu, pak platí odpovídajícím způsobem bod 4 tohoto článku.
- 6** Pokud hráč nenastoupí včas k začátku partie, provede rozhodčí při prodlevě do 3 minut hlášení „faute retard – avertissement“. Toto hlášení má stejnou platnost, jako kdyby obdržel varování během partie. Po překročení 3 minut provede rozhodčí hlášení „interruption pour dépassement du temps“ a ukončí partii ve prospěch přítomného hráče.

Evropská pravidla pro rozhodčí

Každý federace, která chce pořádat mezinárodní turnaje, má nárok na přiměřený počet mezinárodních rozhodčích, jmenovaných CEB.

V oblasti CEB rozlišujeme:

- národní rozhodčí. Tito rozhodčí spadají do oblasti kompetence konkrétních federací a jsou školeni a jmenováni dle vlastních zvyklostí.
- mezinárodní rozhodčí (CEB-rozhodčí). Na žádost příslušné federace jsou jmenováni GV/GA nebo výborem CEB.
- čestní rozhodčí CEB. Na žádost GV/GA nebo výboru CEB.
- UMB/CEB-rozhodčí. Tito rozhodčí patří do kompetence CEB a jsou navrhováni a jmenováni CEB UMB. Jmenováni GA/GV nebo výborem UMB.
- čestní rozhodčí UMB. Na žádost GA/GV nebo výboru UMB.

Článek 01 – Podmínky jmenování CEB-rozhodčího

Svazem navržený rozhodčí musí být ve věku 25 až 65 let v den svého jmenování. Musí mít důvěru svého svazu a znalosti mezinárodních rozhodcovských pravidel CEB, získané praxí při mezinárodních soutěžích.

Článek 02 – Poznávací znamení rozhodčího CEB

Rozhodčí CEB má na levé straně prsou odznak CEB. Tento odznak je popsán v příloze 3 stanov CEB. Kromě toho je rozhodčí CEB vlastníkem rozhodcovského průkazu CEB, vystaveného CEB.

Článek 03 – Věková hranice

Na konci roku, v němž rozhodčí dovrší 70 let je vyškrtnut z oficiálního seznamu rozhodčích CEB.

Článek 04 – Platnost jmenování

Aby jmenování zůstala platná, musí konkrétní federace každý druhý rok před valným shromážděním poslat hlavnímu vedení SG (nebo odpovědné osobě) CEB potvrzení o svých CEB rozhodčích, jinak tato federace o své rozhodčí přichází.

Článek 05 – Oblečení

Oblečení rozhodčího je stanoveno konkrétní federací. Při mistrovství musí být stejné pro všechny rozhodčí federace. Rozhodčí jiné federace mohou mít oblečení své federace.

Článek 06 – Reklama

Reklama na oblečení je pro rozhodčí popsána v článku 19 ve sportovních pravidlech CEB.

Článek 07 – Podmínky jmenování UMB-rozhodčím

Rozhodčí, navrhovaní CEB, musejí být v den navržení ve věku 30 až 65 let. Musí mít nejméně 5letou praxi jako rozhodčí CEB.

Evropská pravidla pro 5-pins

jsou ke stažení na webových stránkách CEB.

<http://www.eurobillard.org/>

Aktuální seznam mezinárodních CEB-rozhodčích
je ke stažení na webových stránkách CEB.

<http://www.eurobillard.org/>